

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Дизайн середовища	Рівень вищої освіти	перший (бакалавр)
Кафедра	Дизайн середовища	Рік навчання	1
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Нормативна
Спеціальність	B2 Дизайн	Семестри	1

ОСНОВИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Семестр 1 (осінь-зима 2025-2026)

01 вересня — 16 грудня

Викладачі	Кривуц Світлана Василівна, доцент, PhD (канд. мистецтвознавства) svkdesignsvk@gmail.com
Е-mail	
Заняття	За розкладом
Консультації	Понеділок 12.00–13.00 (за необхідністю)
Адреса	к. 305, поверх 3, корпус 2, вул. Мистецтв 8 (або онлайн)
Телефон	(057) 706-02-46 (кафедра «ДС»)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи (тільки у робочі дні до 18-00). Умови листування:

- 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни;
- 2) в полі тексту листа позначити ПІБ студента, який звертається (анонімні листи не розглядаються);
- 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_завдання. Розширення: текст — doc, docx, ілюстрації — jpeg, pdf*.

Окрім роздруків для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Обговорення проблем, пов'язаних із дисципліною, у коридорах академії не припустимі. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна не має обов'язкових передумов для вивчення. Студент отримує повну підтримку при опрацюванні матеріалу обов'язкової дисципліни та підготовки її практичної/методичної стратегії. Студент може для ознайомлення запропонувати теми для опрацювання матеріалу, пов'язаного з загальною тематикою курсу.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Свої додаткові навчальні матеріали, пошукові ескізи тощо можна запропонувати переглянути за електронною адресою. svkdesignsvk@gmail.com

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Блокнот для конспекту, ручка. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет, папір для ескізування та макетування, олівець, акварельні фарби. Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word, Arhcad, 3D MAX, Corel Draw, Photoshop.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Мета дисципліни полягає в засвоєнні студентами спеціальних знань з матеріалу дисципліни; визначення основних завдань, що стосуються сталого розвитку, та систематизації вивченого матеріалу графічними засобами у вигляді альбому (20 стор.).

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є:

- формування у студентів системи знань у сфері означеної дисципліни;
- надання їм необхідних знань та практичних навичок в систематизації матеріалу та його графічній подачі;
- сприяння творчому розумінню необхідності розробки мистецтвознавчих проблем та засобів вирішення необхідних питань;
- сприяння розвитку професійних умінь з презентації результатів розробки власної подачі вивченого матеріалу.

Дисципліна забезпечує спеціалізовані (фахові) компетентності: здатність аналізувати аналоги виконаних проєктів за темою, здатність методичного опрацювання обраної теми, професійність виконання графічної подачі вивченого матеріалу. Враховуючи зарубіжний досвід та принципи Болонського процесу, пропонується використовувати принципово нову парадигму вищої освіти, яка базується на формуванні у студентів певних компетенцій та діагностуванні рівня їх компетентностей: доповідь, участь в обговоренні, участь в студентських конференціях, семінарах, вебінарах, тощо.

Програмні результати: розробка альбому за темою дисципліни; професійність його графічної подачі.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Основна спрямованість дисципліни передбачає надання студентам необхідних знань та навичок у аналізі отриманого лекційного матеріалу. Контент дисципліни вміщує розгляд важливих питань: методологію поетапного опрацювання необхідних учбових завдань; творче мислення в виконанні власного альбому з фіксацією фотоматеріалів та їхнього аналізу.

Дисципліна вивчається протягом осіннього та весняного семестрів 1-го курсу (1 кредит ECTS (осінній семестр), з нього: 30 годин — лекційні заняття, 60 — самостійні. Всього програма осіннього семестру має 2 змістовні модулі та 8 тем.

МОДУЛЬ 1. КОНЦЕПЦІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ. КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ.

Змістовий модуль 1.1. Визначення поняття “сталий розвиток”. Перші нормативні документи.

Тема 1. Вступна бесіда про специфіку поняття “сталий розвиток”. Збір аналогів за темою.

Тема 2. Визначення поняття концепції «сталого розвитку» та принципи сталого розвитку. **Тема 3.** Ідеї сталого розвитку

Тема 4. Визначення різниці понять «зелена архітектура» та «стійка архітектура».

МОДУЛЬ 2. НАЙКРАЩІ ЗРАЗКИ АРХІТЕКТУРНОГО ТА ПРЕДМЕТНО-ПРОСТОРОВОГО ДИЗАЙНУ.

Змістовий модуль 2.1. Найкращі зразки об'єктів, що відповідають концепції сталого розвитку

Тема 5. Довговічність та гнучкість як критерії, що забезпечують сталість в архітектурі.

Тема 6. Основні завдання сталої архітектури.

Тема 7. Експериментальні розробки архітектурних об'єктів на основі технології 3D-друку.

Тема 8. Біорізноманіття як фактор формування чистої екосистеми, позитивної атмосфери та естетики приміщень.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються шляхом теоретичних та самостійних занять. Лабораторні заняття не передбачені. Самостійна робота студентів спрямована на закріплення тем теоретичних занять. Зміст самостійної роботи складає пошук найкращих зразків архітектурних об'єктів, додаткової інформації про об'єкт у відповідності до теми. Додаткових завдань для самостійної роботи не передбачено.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є залік. Для отримання оцінки заліку достатньо пройти рубіжні етапи контролю у формі поточних перевірок процесів самостійної роботи та 2 модульних переглядів. Для тих студентів, які бажають покращити результат, передбачені письмові роботи з підготовки тез конференцій за обраними темами завдання (5 балів).

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Дисциплінарна та організаційна відповідальність. Викладач несе відповідальність за координацію процесу занять, а також створення атмосфери, сприятливої до відвертої дискусії із студентами та пошуку необхідних питань з дисципліни. Особливу увагу викладач повинен приділити досягненню програмних результатів навчання дисципліни. В разі необхідності викладач має право на оновлення змісту навчальної дисципліни на основі інноваційних досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, про що повинен попередити студентів. Особисті погляди викладача з тих чи інших питань не мають бути перешкодою для реалізації студентами процесу навчання.

Викладач повинен створити безпечні та комфортні умови для реалізації процесу навчання особам з особливими потребами здоров'я (в межах означеної аудиторії).

Міжособистісна відповідальність. У разі відрядження, хвороби тощо викладач має право перенести заняття на вільний день за попередньою узгодженістю з керівництвом та студентами.

ПРАВИЛА СТУДЕНТА

Під час занять студент повинен обов'язково вимкнути звук мобільних телефонів. За необхідності він має право на дозвіл вийти з аудиторії (окрім заліку або екзамену). Вітається власна думка з теми заняття, яка базується на аргументованій відповіді та доказах, зібраних під час практичних або самостійних занять.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтверджені необхідними документами або попередженням викладача). Не вітаються запізнення на заняття. Самостійне відпрацювання обраної теми з дисципліни «Основи сталого розвитку» відбувається в разі відсутності студента на заняттях з будь-яких поважних причин.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час рубіжного контролю студент відсутній, він втрачає право отримати бали за завдання. Наступним кроком рубіжного контролю є отримання хвостівки із вказаною датою перездачі теми, завдання.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ (осінній семестр)

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі
МОДУЛЬ 1. КОНЦЕПЦІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ. КЛЮЧОВІ ЗАВДАННЯ						
01.09.25. - 12.09.25	1	Теоретичні /самостійні	Вступна бесіда про специфіку поняття “сталый розвиток”. Збір аналогів за темою.	4/8	Консультації з викладачем за темою	
13.09.25 - 27.09.25	2	Теоретичні /самостійні	Визначення поняття концепції «сталого розвитку» та принципи сталого розвитку.	4/8	Консультації з викладачем за темою	
28.09.25- 10.10.25	3	Теоретичні /самостійні	Ідеї сталого розвитку	4/8	Консультації з викладачем	
11.10.25	4	теоретичні	Визначення різниці	4/8	Консультації	

- 25.10.25		/самостійні	понять «зелена архітектура» та «стійка архітектура».		з викладачем	
МОДУЛЬ 2. НАЙКРАЩІ ЗРАЗКИ АРХІТЕКТУРНОГО ТА ПРЕДМЕТНО-ПРОСТОРОВОГО ДИЗАЙНУ.						
26.10.25 - 08.11.25	1	теоретичні /самостійні	Довговічність та гнучкість як критерії, що забезпечують сталість в архітектурі	4/8	Консультація за темою	
09.11.25 - 20.11.25	2	Теоретичні /самостійні	Основні завдання сталої архітектури.	4/8	Консультація за темою	
21.11.25 - 01.12.25	3	теоретичні /самостійні	Експериментальні розробки архітектурних об'єктів на основі технології 3D-друку.	4/8	Консультація за темою	
02.12.25 - 16.12.25	4	теоретичні /самостійні	Біорізноманіття як фактор формування чистої екосистеми, позитивної атмосфери та естетики приміщень.	2/4	Консультація за темою	

КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ, ЯКІ МАЮТЬ БУТИ СФОРМОВАНІ В РЕЗУЛЬТАТІ ОСВОЄННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів дизайну та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні та спеціальні компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни

ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
ЗК 8. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ФК 1. Здатність застосовувати сучасні методики проектування одиничних, комплексних,

багатофункціональних об'єктів дизайну.

ФК 7.

Здатність використовувати сучасне програмне забезпечення для створення об'єктів дизайну

Очікувані програмні результати навчання за дисципліною (за ОПП):

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів дизайну та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

ПРН 1.	Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях.
ПРН 2.	Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово з професійних питань, формувати різні типи документів професійного спрямування згідно з вимогами культури усного і писемного мовлення.
ПРН 3.	Збирати та аналізувати інформацію для обґрунтування дизайнерського проекту, застосовувати теорію і методику дизайну, фахову термінологію (за професійним спрямуванням), основи наукових досліджень.
ПРН 6.	Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні.
ПРН 8.	Оцінювати об'єкт проектування, технологічні процеси в контексті проектного завдання, формувати художньо-проектну концепцію.
ПРН 10.	Визначати функціональну та естетичну специфіку формотворчих засобів дизайну в комунікативному просторі
ПРН 14.	Використовувати у професійній діяльності прояви української ментальності, історичної пам'яті, національної самоідентифікації та творчого самовираження; застосовувати історичний творчий досвід, а також успішні українські та зарубіжні художні практики.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

	Бали		Критерії оцінювання
	0–40	0–40	
A+	40	40	Студент в повному обсязі опанував матеріал лекційного та самостійного курсу, професійно виконав усі етапи завдання, додатково брав участь у доповіді конференції з обраної теми.
A	37–39	37–39	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми.
A-	36	36	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, є деякі недоліки у розумінні теми.
B	32–35	32–35	Студент добре опанував обсяг матеріалу лекційного та самостійного курсу, якісно та ґрунтовно відповів на поставлені завдання, але при цьому робота має незначні недоліки.
C	22–31	22–31	Студент в цілому добре опанував матеріал лекційного та самостійного курсу, але виконана робота має суттєві недоліки.
D	10–21	10–21	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал лекційного та самостійного курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але виконана письмова робота має значні недоліки.
E	1–9	1–9	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але виконана робота має багато значних недоліків (відсутність змістовного аналізу аналогів, обґрунтування підходів сталого розвитку, несвоєчасна подача виконаної роботи на залік без поважної причини тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1	Поточний контроль	0–10
2	Поточний контроль	0–10
3	Поточний контроль	0–10
4	Поточний контроль	0–10
5	Поточний контроль	0–10
6	Поточний контроль	0–10
7	Поточний контроль	0–10
8	Поточний контроль	0–10
	Екзамен. перегляд	0–20
Всього балів		100

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	A+ 98–100	задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за виступ на конференції за темою курсу (5).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Біофільний дизайн. URL: <https://greendeer.com.ua/blog/biofilnij-dizajn-innovaciya-abo-rovernennya-dokoreniv/> (дата звернення: 26.07.2025).
2. Бицюра, Ю., Манжула, Є., & Ілюхіна, В. (2025). Проблеми забезпечення сталого розвитку в Україні. *Сталий розвиток економіки*, (1 (52), 49–55. <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-52-7>
3. Йоганнесбурзька Декларації зі сталого розвитку. URL: http://www.un.org/ru/documents/decl_conv/decl2000.shtml.
4. Кіндратець О.М. Формування суспільства сталого розвитку: проблеми і перспективи. Наукова монографія. Вид-во ЗДІА, 2003. 383 с.
5. Кривуц С.В. Методика формування дизайну архітектурно-ландшафтного середовища на основі соціально-орієнтованої моделі (на прикладі робіт студентів спеціальності 022 «Дизайн»; програма «ДАЛС») // Міжнародна науково-практична конференція «Мистецтво та дизайн у художній мові мінливого часу: морфологія, семіотика, візуальність» // Збірник наукових матеріалів. 14 квітня 2022 року, ХДАДМ. Харків, 2022. С.56–58
6. Кривуц, С. В. (2024). Принципи біофільного дизайну в формуванні території готельних комплексів. *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2024. № 1. С. 123–128. DOI: <https://doi.org/10.32782/uad.2024.1.15>
7. Кривуц С.В. Інклюзивний дизайн як перспективний напрямок формування робочого місця офісних приміщень / *Матеріали ІХ Інтернаціональної науково-практичної конференції Scientific Collection «InterConf»*, (69): with the Proceedings of the 9th

- International Scientific and Practical Conference «Scientific Horizon in the Context of Social Crises» (August 6-8, 2021). Tokyo, Japan: Otsuki Press, 2021. С.164-168
8. Кухар В.П. Проблеми України – перехід до сталого розвитку. URL: http://www.medved.kiev.ua/arhiv_mg/stat_98/98_3_1.htm.
  9. Мендела І. Я., Мендела Є. М. Біофільний дизайн як стратегія сталого розвитку готельно-ресторанного бізнесу. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-76-85>
  10. Моделі сталого розвитку: колективна монографія // за ред. О.М. Мартинюк. Підручники та посібники: Тернопіль, 2022. 400 с.
  11. Національна доповідь «Цілі сталого розвитку: Україна». URL: <http://www.ua.undp.org/content/ukraine/en/home/library/sustainable-development-report/sustainable-development-goals--2017-baseline-national-report.html> (дата звернення: 08.07.2025).
  12. Олійник, О., & Токар, М. (2023). Принципи сталого розвитку в центрах сімейного дозвілля. *Сучасні проблеми Архітектури та Містобудування*, (65), 236–250. <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2023.65.236-250>
  13. Сталый розвиток старопромислових регіонів України: інноваційний вимір: колективна монографія / за ред. Омеляненко В.А. Суми : Триторія, 2021. 298 с.
  14. Чжан Дунцань. Дизайн в контексті екологічної проблематики і сталого розвитку / Чжан Дунцань, О. Лагода // Актуальні проблеми сучасного дизайну : збірник матеріалів V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 27 квітня 2023 року. У 2-х т. Т. 1. Київ : КНУТД, 2023. С. 120-123.
  15. Чорностан Г., Миргородська Н. Круговий дизайн як шлях до сталого інтер'єру з використанням вторинних матеріалів. URL: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/86-3-23>

Допоміжна

1. Близнюк М.М. Екодизайн і ековиховання в концепції сталого розвитку Карпатського регіону // Матеріали міжнародної екологічної конференції «Великі ссавці Карпат». — Івано-Франківськ: Сіверсія, 2000. С.17-19.
2. Брижань І. А. Умови та чинники переходу України до моделі сталого розвитку. Вісник Полтавської державної аграрної академії. 2013. Вип. 1. С. 128–133.
3. Білорус О. Г. Мацейко Ю. М. Глобальна перспектива і сталий розвиток: системні маркетингологічні дослідження. Київ : МАУП, 2005. С. 490–492.
4. Вергун А. М. Концепція сталого розвитку в умовах глобалізації [Текст] / А. М. Вергун, І. О. Тарасенко // Вісник Київського національного університету технологій та дизайну. 2014. № 2 (76). С. 207-218.
5. Сакс, Д. Д. (2015). Епоха сталого розвитку. Нью-Йорк, Видавництво Колумбійського університету. DOI: <https://doi.org/10.7312/sach17314>
6. Кривуц С.В. Концепція біоміметичного дизайну: виклики сьогодення // Scientific Collection «InterConf», (72): with the Proceedings of the 5th International Scientific and Practical Conference «Scientific Community: Interdisciplinary Research» (August 26-28, 2021). Hamburg, Germany: Busse Verlag GmbH, 2021. С.467-476
7. Развадовська Г., Веркалець І., Близнюк М. Екологічний дизайн: мистецький аспект // Матеріали міжнародної наукової конференції «Молодь у вирішенні регіональних та транскордонних екологічних проблем». Чернівці: Золоті литаври, 2002. С.161-167